

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA 's-GRAVENHAGE

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
		VD. 2007/1279	15 juni 2007
onderwerp		doorkiesnummer	bijlagen
Scrapiebestrijdingprogramma			

_____ Geachte Voorzitter,

Mijn voorganger heeft vorig jaar aan uw Kamer toegezegd (TK 2005-2006, 29683 nr. 9) omstreeks deze tijd kenbaar te maken of het wenselijk is de "Verordening fokken van TSE-ongevoelige schapen 2004" van het Productschap voor Vee en Vlees (PVV) te handhaven. Deze zogenaamde Rammenverordening bepaalt dat fokrammen erfelijk ongevoelig moeten zijn voor scrapie en BSE. Een besluit zou afhangen van wetenschappelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen op het gebied van EU-regelgeving die in de loop van 2006 en 2007 werden verwacht. In deze brief ga ik daar nader op in en zal ik tevens toelichten op welke manier Nederland vorm geeft aan de nieuwste EU-bestrijdingsvoorschriften.

De Rammenverordening

In de afgelopen maanden is met diverse vertegenwoordigers uit de schapenhouderij over de ontwikkelingen gesproken. Daarbij is geconcludeerd dat de manier waarop Nederland de nieuwste EU-voorschriften voor de bestrijding van scrapie gaat toepassen, een goede stimulans vormt om met scrapie-ongevoelige rammen te blijven fokken. Een wettelijke verplichting in de vorm van de Rammenverordening is daarom niet meer nodig. Dit wil ik hieronder toelichten.

Tot nu toe leidden de EU-bestrijdingsvoorschriften tot hoge kosten en de vernietiging van gezonde dieren. Door de Rammenverordening werden echter veel bestrijdingskosten vermeden. Ook is ermee voorkomen dat onnodig veel gezonde dieren werden vernietigd. De nieuwe EU-voorschriften maken de bestrijding goedkoper omdat geen gezonde dieren meer vernietigd hoeven te worden, er geen erfelijkheidstesten meer nodig zijn en omdat de inzet van de Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) veel minder uren vergt. Daarmee vervallen de voordelen van de Rammenverordening.

De nieuwe EU-voorschriften zijn voortgekomen uit het besef dat de bestrijding van scrapie nu minder urgent is. Tot voor kort bestond namelijk de vrees dat scrapie bij schapen BSE kon maskeren. BSE en scrapie geven immers identieke ziekteverschijnselen en er bestond nog geen goede methode om beide aandoeningen van elkaar te onderscheiden.

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
15 juni 2007	VD. 2007/1279	2

Sinds 2005 wordt echter een nieuwe onderscheidende test toegepast en het Europese Voedselveiligheidsagentschap (EFSA) concludeerde in maart jl. dat deze test inderdaad voldoende betrouwbaar is. Bovendien vindt tot en met juni van dit jaar in slachthuizen en destructoren in de hele EU een geïntensiveerde zoektocht plaats naar BSE bij schapen en geiten. Daarbij is nog geen geval van BSE aan het licht gekomen. EFSA concludeerde dat de kans dat BSE bij schapen wordt aangetroffen “extreem laag” is. Tezamen met het feit dat er nu eveneens een betrouwbare test is die BSE kan uitsluiten, was voor de EU voldoende aanleiding om te concluderen dat het risico voor de volksgezondheid sterk is afgenomen.

De Nederlandse bestrijdingsmaatregelen in besmette kuddes

Ik wil toelichten welke keuzes Nederland maakt voor de bestrijding van klassieke scrapie in de schapenhouderij.

Op grond van de nieuwe EU-voorschriften hoeven dieren afkomstig uit besmette kuddes niet meer vernietigd te worden. Vanaf nu hebben de lidstaten ook de mogelijkheid deze, in beginsel gezonde dieren, te slachten ten behoeve van consumptie. Ik ben hier blij mee omdat ik vernietiging van gezonde dieren, ethisch gezien, ongewenst vind.

Door deze ontwikkeling is het ook nodig om de bestrijdingsaanpak in besmette kuddes nog eens kritisch tegen het licht te houden. Tot nu toe onderzoekt de VWA van alle aanwezige dieren de erfelijke scrapiegevoeligheid. Daarmee bereikt de VWA dat alleen de gevoelige, en niet alle dieren vernietigd moeten worden. De erfelijkheidstesten en inzet van VWA'ers daarbij vormen een grote collectieve kostenpost. Ook de vernietiging van dieren wordt collectief bekostigd. De aanpak levert de schapenhouder een relatief gunstige uitgangspositie om zijn kudde weer op te bouwen.

Naast deze bestrijdingsaanpak is al enige jaren een effectieve preventie mogelijk. Door het scrapiefokprogramma dat het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) voor een belangrijk deel financierde, zijn er sinds 2004 in voldoende mate ongevoelige fokrammen beschikbaar. Ik vind het redelijk om de huidige dure bestrijdingsaanpak te versoberen voor schapenhouders die onvoldoende gebruik hebben gemaakt van deze preventiemogelijkheid.

Daarom zal de VWA geen erfelijkheidstesten meer uitvoeren bij kuddes waarin niet of slechts weinig met ongevoelige rammen is gefokt. De eigenaar van zo'n kudde dient zijn dieren te laten slachten met uitzondering van dieren waarvan de ongevoeligheid wel vaststaat. Dat betekent dat de VWA de slachtdieren waar nodig extra zal controleren op verschijnselen van scrapie, maar dat de erfelijkheidstesten voor de hele kudde achterwege kunnen blijven. Naast het voordeel dat deze aanpak minder collectieve financiering vraagt, staat het nadeel dat er meer kosten drukken op de veehouder. Het gaat dan om een verwachte verminderde slachtopbrengst en extra keuringskosten. Van deze versobering gaat, zo is de breed gedragen verwachting, een effectieve stimulans uit om met erfelijk ongevoelige rammen te blijven fokken. Dit geldt vooral voor de rassen waarin scrapie het meest wordt aangetroffen.

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
15 juni 2007	VD. 2007/1279	3

In kuddes waarin al enige jaren met uitsluitend erfelijk ongevoelige rammen is gefokt, zou deze aanpak disproportioneel zijn. In zo'n kudde zijn namelijk nog maar zeer weinig gevoelige dieren aanwezig. Daarom volgt de VWA in die gevallen een aanpak die vergelijkbaar is met de nu gebruikelijke aanpak. De VWA zal erfelijkheidstesten uitvoeren en de eigenaar zal eventueel nog aanwezige gevoelige dieren moeten laten slachten. De VWA zal deze aanpak volgen indien de veehouder ten minste drie fokseizoenen uitsluitend met ongevoelige rammen heeft gefokt en nieuwe fokooien heeft geselecteerd uit de nakomelingen. In het komende jaar echter, zal de VWA nog uitgaan van twee fokseizoenen omdat ingevolge de Rammenverordening momenteel pas twee volledige seizoenen met erfelijk ongevoelige rammen is gefokt.

Deze versoering van de aanpak zal in de praktijk dus alleen gevolgen hebben voor schapenhouders die met gevoelige of halfgevoelige rammen zijn blijven fokken nadat de rammenverordening van kracht werd.

Verder wil ik aantekenen dat een specifieke aanpak gevolgd zal worden, mocht scrapie in een kudde worden vastgesteld van een der beschermde inheemse rassen. Nederland spant zich op grond van het FAO biodiversiteitsverdrag in om deze rassen te laten voortbestaan. Overigens is bij deze rassen nog nooit klassieke scrapie aangetroffen.

Ten slotte

De conclusie dat de rammenverordening kan worden opgeheven, is erop gebaseerd dat de nieuwe aanpak bij scrapiebestrijding genoeg stimulans biedt om door te gaan met de fokkerij op erfelijke ongevoeligheid. Ik benadruk dan ook dat ik het beleid blijf voortzetten om de erfelijke ongevoeligheid in de Nederlandse schapenpopulatie te bevorderen. Fokkers van speciale schapenrassen hebben meermalen benadrukt de rammenverordening als knellend te ervaren bij hun streven naar het behoud van genetische diversiteit. Zij zullen dan ook veelal terughoudend zijn om ongevoelige rammen te gebruiken. Dat hoeft echter geen probleem te zijn gezien het feit dat in ons land tot nu toe geen scrapie werd gevonden bij speciale rassen. Ik ben van mening dat het aangepaste scrapiebeleid een goede balans brengt tussen scrapiepreventie en scrapiebestrijding. Het brengt ook meer evenwicht tussen de specifieke belangen van de commerciële en niet-commerciële schapenhouderij.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKwaliteit,

G. Verburg